

A kettő nem zárja ki egymást, de jelen esetben a szervezettség kiolthatja a spontán kezdeményezéseket. Mert a kettő nem ugyanaz. Most mit csináljunk? Mért virágoznak a katolikus egyletek? Mért virágoznak a KISZ-en kívüli, de ideológiával rendelkező csoportok, a szekták? Mért közösséget jelentenek, mert egybetartozást jelentenek, mert mindazt jelentik, ami a közösségnek a lényege, - és ez nem a KISZ, mert nem annak keretein belül csinálják azokat az értelmes dolgokat, amit csinálnak. Más kérdés, hogy csinálnak értelmetlent is, mert elfogadnak egyfajta játékszabályt, ami a közösségen belül kialakult. De ezek virágznak. Szervezést tanulni el kell mennünk néhány szektához. Mért az egésznek a megszervezése értelmi, érzelmi ráhatásokkal precízen működik, és még bizonyos fajta önkéntességet feltételez a be- és kilépésnél. Nem tudom. Ezzel már találkoztam. Én is voltam alapszervezeti vezetőségi tag, ezt megvalósítani alapszervezetn belül nem tudtam. Mért valahogy nem az egyetemi KISZ-szervezetben kezdődnek a bajok, hanem jóval korábban.

ERDÉLYI ÁGNES: "AZ IFJUSÁG ELSŐSORBAN MAGA FELELŐS ÖNMAGÁÉRT"

Szükség van-e a KISZ-re, s ha igen, miben látja célját?

A KISZ célját illetően a válasz igen egyszerű lehetne, hiszen a magyarországi ifjusági szervezet saját célrendszerét alakulása óta - legalábbis kongresszusról kongresszusra - jónéhányszor megfogalmazta. Természetesen nem ilyen egyszerű a helyzet, ha a jól ismert elveket a nap- mint - nap megélt gyakorlattal szembesítjük.

Az egyetemi hallgató hivatására készülve, ritkábban különösebb cél nélkül, éveket tölt el a maga választotta intézményben. S nem is akármilyen éveket; fiatal felnőttkorra meghatározó szakaszát. Ha számára nem lenne olyan szervezet, amelyik biztosítaná tanulmányi és szociális érdekképviselését, s amely lehetőséget adna a társadalmi-politikai cselekvésre, minden bizonnyal keményen küzdene érte.

Magyarország társadalmi berendezkedésének megfelelően és az ifjusági szervezetek történeti fejlődése nyomán egy ifjusági szervezet adott a diákok és a dolgozó fiatalok számára. Ezekben az összefüggésekben tehát a "szükség van-e a KISZ-re" c. kérdés irreleváns. A kérdés inkább úgy indokolt, inkább azt kellene számonkérni, teljesíti-e a KISZ meghatározott célját, vagy miért nem teljesíti?

A magyarországi ifjusági mozgalom jelen állapotáról tapasztalataim és információim esetlegessége miatt nem kívánok szólni. Ismerem azonban többé-kevésbé egyetemünk azon belül méginkább karunk KISZ-szervezetének helyzetét!

Az utóbbi időben karunk KISZ-szervezetében erős önismereti igény jelentkezett. A különböző kezdeményezések; felmérések, vezetőképzőkön lezajlott viták, fontos mozgalmi kérdésekre választ kereső küldöttgyűlések egy mind több gonddal küzdő, ugyanakkor önmagát kereső szervezet képét mutatják. A szándékot azonban mindeddig nem követte megvalósulás. Sem a kari KISZ-vezetőség, sem az alapszervek nem jutottak tovább a jelenségek hol tárgyilagosabb, hol elkéseredettebb feltárásánál. A nemritkán parttalan viták gyakori konkluziója: nem lehetünk más-milyenek, mint amilyen a jelen társadalom hozadéka - közösségei zuhannak szét sejtjeikre, ujaknak szerveződni nincs táptalaj, az értékek átrendeződésének korát éljük, a hetvenes évek második felének bonyolult jelenségei után egyre inkább a nyolcadik évtized bizonytalansága nyomasztja a világot - miért éppen mi találunk könnyen meg a helyünket? De: semmiféle tapasztalat és következtetés nem lehet hivatkozási alap abban az értelemben, hogy az ember adott, közvetlen környezetének - amelyben hosszabb-rövidebb időre élni kényszerül, vagy élnie adatik - jobbítását megváltoztatását a tehetetlenség és a hiábavalóság érzetét sugallva megakadályozza!

Senki és semmi nem menti fele az ifjúságot az alól, hogy saját sorsát irányítsa és befolyásolja.

Nem menti fel, ha engedi elszorvadni magában a közösségekben gondolkodás, az önmagáért és közösségéért érzett felelősség és igényesség, a véleménynyilvánítás, a saját érdekeiért való bátor kiállás, a társadalom történéseire való azonnali reagálás képességét. Mert különben tovább nő a hivatásukat csak gépiesen s mind fásultabban végző, értelmiségi létüket egyre szűkebb keretek közé szorító pedagógusok tábora, és még általánosabbá válik a politikai, történelmi és mindenféle értéktudat nélküli középiskolások nemzedékeinek tömeges társadalomba áramlása.

Tudják-e az egyetemisták, miről gondolkodtak elődeik?

Évekkel ezelőtt az ifjúsági vezetők azon gondolkodtak, hogyan lehetne felelőssé és érdekeltté tenni a KISZ-tagokat abban, hogy hacsak s egyben konkrét ellenőrizhető munkát végezzenek. Meg is született - ehhez nagy segítséget hozván - az 1974-es áprilisi határozat, melynek nyomán azóta is minden KISZ-tag köteles egyéni vállalást tenni. Elvileg tehát mindenki rendelkezik valamilyen konkrét - csak hogy inkább bemindásos alapon elfogadott mint a közösség által ellenőrzött -, vállalt feladattal. Az évek során azonban a KISZ-tagok fantáziája a feladatvállalások terén félelmesen összezsugorodott. pl. a kollégiumi éves felvételi lapokon a KISZ-ben való egyéni vállalások kérdésre a hallgatók tekintélyes többsége csupán ennyit válaszolt: FEB. / Ezzel természetesen nem a FEB kiváló eredményeit akarom kisebbiteni. / Így idővel - pedig hány küldöttgyűlés foglalkozott ezzel a problémával! - az alapszervek közösségi munkája kiürült, hiszen az előirtak szerint így is teljesíti mindenki azt a minimumot, ami a KISZ-ben való maradáshoz még mindig bőségesen elegendő.

A KISZ-alapszervek tevékenysége az egyénileg végzett, szétforgácsolódott, sok esetben formális cselekvések szintjére degradálódott, s immáron elvesztieni látszik nemcsak közösségi de ifjúsági-mozgalmi jellegét, politikumát, társadalmi igényü töltését is. Így a határozat - akaratán kívül - segítette az oly sokszor emlegetett, s a mi társadalmunkban is annyi kéros jelen-séget szülő atomizálást.

Nem lenne hiábavaló, ha a kari KISZ-vezetőség közösségeket mozgósító vállalkozásokra ösztönözne, s kidolgozna egy ezzel kapcsolatos érdekeltiségi-és ajánló rendszert. Természetesen csu-pán ezzel a kari KISZ-szervezet nem váltaná meg magát, de talán végiggondolásra érdemes lenne...

Milyen lehetősége van annak, hogy ne a tanulócsoporthokra épüljön a KISZ?

- A szervezet gyengeségét mutatja, ha strukturáját rendre változtatja.

- A szervezet életképességét mutatja, ha időről-időre képes megújulni.

Ennyit a szervezeti változások kérdéséről általában.

A tanulócsoporthokra épülő alapszerveket eleve elrendeltségük miatt egyre inkább megkötő szervezeti formának tartják. Egyes alapszervek viszont úgy vélik, akkor tudnának jobban dolgozni, ha valamennyien azonos tanulócsoporthokba tartoznának, mert így a sokféle szakpárosítás miatt képtelenek időt egyeztetni.

Tegyük fel, hogy vannak karunkon olyan alakulóban levő közös-ségek, régebben szövetkező munkacsoportok, amelyek valamilyen közös tevékenységre, vállalkozásra építvén / pl. szakmai kötő-dés, közművelődési kiscsoport, néprajzi-szociológiai munkák / új alapszerveket hoznának létre. A KISZ-es fiatal oktatók társul-hatnának, esetleg Ők is kezdeményezhetnének hasonlókat, melyek-hez viszont a hallgatók csatlakoznának. Nagyon fontos leszögezni, hogy az új kezdeményezések csak akkor kapnának létjogosultságot, ha valós, átgondolt tervekkel, programmal rendelkeznének, ame-lyért felelősséget is kellene vállalniuk.

Természetesen a változások a karnak csak egyrészt érintenék, de ez a mobilitás, versenyszellem mindenképpen lendülete adhat-na a megújuláshoz.

Miért van távolság a vezetők és a tagok között?

A válasz sajnos nagyon is kézenfekvő.

Addig míg az alapszervek vezetőségei nemhogy a közösség bizalma alapján, mégcsak nemis megbizásos, hanem kin-keserves rábeszéléses alapon kerülnek az egyébként is oly gyakran csak vegetáló alapszervek élére - mit is várhatnánk ?

Addig míg a kari KISZ-vezetőség a soros adminisztrációval kény-telen /?/ foglalkozni, miközben egyes alapszervek az ösztöndij-elosztón kívül egyetlen egy taggyűlést sem tartanak - mit is várhatnánk? Addig míg a kari KISZ-vezetőség és az alapszervek között valós munkakapcsolat nem lesz - hogyan is várhatnánk a távolság oldását?

Addig míg a KISZ-vezetők "tehetetlenségét", "elzárkózását" bi-rálni oly sokszor csak a kívül állók - és nem a közös munkára

szövetkező - méltóságteli attitűdjével illik - mit is várhatnánk?

S mit is várhatnánk azoktól a KISZ-tagoktól, akik már saját szervezetükben megszokják az értelmetlen automata-szavazásokat, az úgy is döntenek, kitalálnak, kezdeményeznek helyettem biztonságos semlegességét ...

Hogyan segít a Párt a KISZ-nek?

Az ifjúsági szervezet munkájában, megújulni akaró törekvéseiben segíthetnek a Párt-alapszervek, a patronáló tanárok, az idősebbek, tapasztaltabbak, a mozgalom iskoláját kijártak, a "történeti tudattal" rendelkezők... Tanácsaikkal, tapasztalataikkal sok régi hiba újbóli elkövetésétől megóvhatnak, ami nem azt jelenti, hogy ne adassék meg a kockázat lehetősége! Segíthetnek továbbinni a végig nem gondolt gondolatokat, s együttesen keresni a választ a közös gondokra. Segíthetnek a gyorsabb információ-átadásban, s nyilvánosságot teremteni az ifjúságot érdeklő kérdésekre.

Fórumokta, lehetőségeket termethetnek a KISZ-szervezetnek, hogy beleszólhasson a kar életének irányításába, hogy érdekeit megfelelően képviselhesse.

De jaj annak az ifjúságnak, ha másnak kell helyette gondját igazgatni!

Mert ne feledjük: az ifjúság elsősorban maga felelős önmagáért.

"A KISZ OLYAN MINT A SZERELEM. SZÉGYELLÜNK BESZÉLNI RÓLA"
/ Beszélgetés Tóth Katalinnal /

Szerinted mi kell ahhoz, hogy egy jó alapszervezet összejöjjön?

Ahhoz már valamilyen cselekvési terület is kell, ha más nem az, hogy beszélgessünk vagy együtt művelődjünk, és én tulajdonképpen szeretném, ha lenn e politikai oldala is.

És ezt hogyan képzeled el?

Nem úgy értem, hogy az újságokban leirtakat megtárgyalva tart-suk meg az alapszervezeti vitaköröket, hanem hogy az ezeken a vitakörökön megtárgyalt dolgok segítsenek minket határozott világnézet kialakításában. De nem úgy, ahogy most vannak a vitakörök. Hogy meghívjuk a tanárt, s a többiek alszanak közben, vagy kinéznek az ablakon, vagy nem is tudom mit csinálnak. S hogy ez azért van-e így, mert a másiknak nincs rá igénye, az Isten sem tudná megmondani. Mert más tizenöt emberrel ugyanúgy kerülhetne egy alapszervezetbe az ember ezen az alapon, hiszen így nem ismerjük egymást.

Tehát szerinted kik legyenek egy alapszervezetben?

Akik ismerik egymást! Olyanok, akik hajlandók a közösségért áldozatot vállalni. Ha tényleg közösség, akkor följebb huzza az igényeket, mint amikor egy jó tanuló bandába bekerül egy gyengébb.